ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 24ης Νοεμβρίου 2011 *

Στην υπόθεση C-70/10,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το cour d'appel de Bruxelles (Βέλγιο) με απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Φεβρουαρίου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Scarlet Extended SA

κατά

Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM),

παρισταμένων των:

Belgian Entertainment Association Video ASBL (BEA Video),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Belgian Entertainment Association Music ASBL (BEA Music),

Internet Service Provider Association ASBL (ISPA),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský (εισηγητή), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász και Γ. Αρέστη, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón
γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 13ης Ιανουαρίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Scarlet Extended SA, εκπροσωπούμενη από τους T. De Meese και B. Van Asbroeck, avocats,

— η Société belge des auteurs, compositeurs και éditeurs SCRL (SABAM), η Belgian Entertainment Association Video ASBL (BEA Video) και η Belgian Entertainment Association Music ASBL (BEA Music), εκπροσωπούμενες από τους F. de Visscher, B. Michaux και F. Brison, avocats,

— η Internet Service Provider Association ASBL (ISPA), εκπροσωπούμενη από τον G. Somers, avocat,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Materne και J.-C. Halleux, καθώς και από την C. Pochet,

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Smolek και την K. Havlíčková,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

— η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις C. Wissels και B. Koopman,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Szpunar, M. Drwięcki και J. Goliński,

— η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Pere,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις J. Samnadda και C. Vrignon,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Απριλίου 2011,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά τις οδηγίες:

— 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο») (ΕΕ L 178, σ. 1)·

— 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10)·

— 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΕΕ L 157, σ. 45, και διορθωτικό στην ΕΕ L 195, σ. 16)·

— 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31), και

— 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία [της] ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ L 201, σ. 37).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο της εκδικάσεως διαφοράς μεταξύ της Scarlet Extended SA (στο εξής: Scarlet) και της Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) (στο εξής: SABAM) με αντικείμενο την άρνηση της πρώτης εταιρίας να θέσει σε λειτουργία σύστημα χρήσεως φίλτρου για τις επικοινωνίες μέσω διαδικτύου οι οποίες πραγματοποιούνται με χρήση προγραμμάτων ανταλλαγής αρχείων (γνωστών ως «peer-to-peer»), προκειμένου να αποκλειστούν όσες ανταλλαγές αρχείων συνιστούν προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2000/31

3 Κατά την τεσσαρακοστή πέμπτη και τεσσαρακοστή έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2000/31:

«(45) Οι εκ της παρούσας οδηγίας περιορισμοί της ευθύνης των ενδιάμεσων φορέων παροχής υπηρεσιών δεν θίγουν τη δυνατότητα επιβολής μέτρων ποικίλης

φύσεως που μπορούν να συνίστανται ιδίως σε αποφάσεις δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών, οι οποίες διατάσσουν την παύση ή πρόληψη τυχόν παραβάσεων, συμπεριλαμβανομένης της απομάκρυνσης παράνομων πληροφοριών ή της απενεργοποίησης της πρόσβασης σε αυτές.

[...]

(47) Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλλουν γενική υποχρέωση ελέγχου στους φορείς παροχής υπηρεσιών. Αυτό δεν αφορά τις υποχρεώσεις ελέγχου σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, και ειδικότερα δεν θίγει τυχόν εντολές των εθνικών αρχών σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.»

4 Το άρθρο 1 της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Η παρούσα οδηγία έχει ως στόχο την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, εξασφαλίζοντας την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας μεταξύ των κρατών μελών.

2. Η παρούσα οδηγία εξασφαλίζει την προσέγγιση, εφόσον χρειάζεται για την πραγματοποίηση του στόχου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ορισμένων εθνικών διατάξεων για τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας οι οποίες αφορούν την εσωτερική αγορά, την εγκατάσταση των φορέων παροχής υπηρεσιών, τις εμπορικές επικοινωνίες, τη σύναψη συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα, την ευθύνη των μεσαζόντων, τους κώδικες δεοντολογίας, τον εξώδικο διακανονισμό των διαφορών, τα μέσα έννομης προστασίας και τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών.

[...]»

5 Κατά το άρθρο 12 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 4 του κεφαλαίου ΙΙ αυτής επιγραφόμενο «Ευθύνη των μεσαζόντων παροχής υπηρεσιών»:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας η οποία συνίσταται στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας σε ένα δίκτυο επικοινωνιών ή στην παροχή πρόσβασης στο δίκτυο επικοινωνιών, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τις μεταδιδόμενες πληροφορίες, υπό τον όρο ότι ο φορέας παροχής υπηρεσιών:

α) δεν αποτελεί την αφετηρία της μετάδοσης των πληροφοριών·

β) δεν επιλέγει τον αποδέκτη της μετάδοσης

και

γ) δεν επιλέγει και δεν τροποποιεί τις μεταδιδόμενες πληροφορίες.

[...]

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με τα νομικά συστήματα των κρατών μελών, να απαιτούν από τον φορέα παροχής υπηρεσιών να προβεί στην παύση ή στην πρόληψη παράβασης.»

6 Κατά το άρθρο 15 της οδηγίας 2000/31, το οποίο επίσης περιλαμβάνεται στο τμήμα 4 του κεφαλαίου ΙΙ της εν λόγω οδηγίας:

«1. Τα κράτη μέλη δεν επιβάλλουν στους φορείς παροχής υπηρεσιών, για την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στα άρθρα 12, 13 και 14, γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν ούτε γενική υποχρέωση δραστήριας αναζήτησης γεγονότων ή περιστάσεων που δείχνουν ότι πρόκειται για παράνομες δραστηριότητες.

2. Τα κράτη μέλη δύνανται να υποχρεώσουν τους φορείς παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας να ενημερώνουν πάραυτα τις αρμόδιες κρατικές αρχές για τυχόν υπόνοιες περί χορηγουμένων παρανόμων πληροφοριών ή δραστηριοτήτων που επιχειρούν αποδέκτες των υπηρεσιών τους ή να ανακοινώνουν στις αρμόδιες αρχές, κατ' αίτησή τους, πληροφορίες που διευκολύνουν την εντόπιση αποδεκτών των υπηρεσιών τους με τους οποίους έχουν συμφωνίες αποθήκευσης.»

Η οδηγία 2001/29

7 Κατά τη δέκατη έκτη και πεντηκοστή ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29:

«(16) [...] Οι κανόνες περί ευθύνης στο ηλεκτρονικό εμπόριο πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή μέσα στην ίδια προθεσμία με εκείνη που προβλέπεται για την [οδηγία 2000/31], δεδομένου ότι αποβλέπουν στη διαμόρφωση ενός εναρμονισμένου πλαισίου αρχών και ρυθμίσεων που αφορούν, μεταξύ άλλων, ορισμένα σημαντικά τμήματα της οδηγίας. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους κανόνες περί ευθύνης της προαναφερόμενης οδηγίας.

[...]

(59) Ιδιαίτερα στο ψηφιακό περιβάλλον, οι υπηρεσίες των διαμεσολαβητών μπορούν να χρησιμοποιούνται όλο και συχνότερα από τρίτους για την προσβολή δικαιωμάτων. Σε πολλές περιπτώσεις οι διαμεσολαβητές έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα να θέσουν τέρμα σ' αυτή την προσβολή. Επομένως, με την επιφύλαξη οποιωνδήποτε άλλων κυρώσεων και μέσων προστασίας, οι δικαιούχοι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα αίτησης ασφαλιστικών μέτρων κατά του διαμεσολαβητή ο οποίος διαπράττει για λογαριασμό τρίτου την προσβολή του προστατευόμενου έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου εντός δικτύου. Η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να υφίσταται ακόμα και αν οι πράξεις του διαμεσολαβητή εξαιρούνται βάσει του άρθρου 5. Οι όροι και οι λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων θα πρέπει να καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.»

8 Το άρθρο 8 της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες κυρώσεις και μέσα έννομης προστασίας έναντι της προσβολής των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της εφαρμογής τους. Οι κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές.

[...]

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι δικαιούχοι να μπορούν να ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των διαμεσολαβητών οι υπηρεσίες των οποίων χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή δικαιώματος του δημιουργού ή συγγενικού δικαιώματος.»

Η οδηγία 2004/48

9 Κατά την εικοστή τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2004/48:

«Με την επιφύλαξη παντός άλλου διαθέσιμου μέτρου, διαδικασίας και μέτρου αποκατάστασης οι δικαιούχοι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων κατά ενδιαμέσου οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτον για την προσβολή των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας του δικαιούχου. Οι όροι και οι διαδικασίες για τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία των κρατών μελών. Όσον αφορά τις προσβολές του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων, προβλέπεται ήδη υψηλό επίπεδο εναρμόνισης με την οδηγία 2001/29/ΕΚ. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει συνεπώς να θίξει τη διάταξη του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/29/ΕΚ. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει συνεπώς να θίξει τη διάταξη του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/29/ΕΚ.»

10 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/48:

«Η παρούσα οδηγία δεν θίγει:

α) τις κοινοτικές διατάξεις που διέπουν το ουσιαστικό δίκαιο διανοητικής ιδιοκτησίας […] ή την οδηγία [2000/31], εν γένει, και ειδικότερα τις διατάξεις των άρθρων 12 έως 15 της οδηγίας [2001/31].

[...]»

11 Το άρθρο 3 της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που απαιτούνται για τη διασφάλιση της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που ρυθμίζονται με την παρούσα οδηγία. Τα εν λόγω μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης πρέπει να είναι θεμιτά και δίκαια, να μην είναι περίπλοκα και δαπανηρά άνευ λόγου και να μην προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε να συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

2. Τα εν λόγω μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης πρέπει επίσης να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά και να εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να αποτρέπεται η δημιουργία εμποδίων στο νόμιμο εμπόριο και να προβλέπονται εγγυήσεις κατά της κατάχρησής τους.»

12 Το άρθρο 11 της οδηγίας 2004/48 ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, όταν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση που διαπιστώνει προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται να απαγορεύουν στον παραβάτη τη συνέχιση της εν λόγω προσβολής στο μέλλον. Εφόσον το προβλέπει η εθνική νομοθεσία, η μη συμμόρφωση προς την απαγόρευση αυτή υπόκειται, εφόσον απαιτείται, σε επαναληπτικές χρηματικές ποινές, προκειμένου να διασφαλισθεί η συμμόρφωση. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι δικαιούχοι να δύνανται να στραφούν κατά ενδιαμέσου οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτον για την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, με την επιφύλαξη του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/29/ΕΚ.»

Το εθνικό δίκαιο

13 Το άρθρο 87, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του νόμου της 30ής Ιουνίου 1994 σχετικά με το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα (*Moniteur belge* της 27ης Ιουλίου 1994, σ. 19297) ορίζει τα εξής:

«Ο πρόεδρος του tribunal de première instance [πρωτοδικείου] [...] διαπιστώνει την ύπαρξη και διατάσσει την άρση κάθε προσβολής δικαιώματος του δημιουργού ή συγγενικού δικαιώματος.

Μπορεί επίσης να εκδώσει διαταγή περί άρσεως της προσβολής και κατά των ενδιάμεσων φορέων, των οποίων οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται από τρίτον για την προσβολή δικαιώματος του δημιουργού ή συγγενικού δικαιώματος.»

14 Τα άρθρα 18 και 21 του νόμου της 11ης Μαρτίου 2003 σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας (*Moniteur belge* της 17ης Μαρτίου 2003, σ. 12962) μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο τα άρθρα 12 και 15 της οδηγίας 2000/31.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

15 Η SABAM είναι εταιρία διαχειρίσεως η οποία εκπροσωπεί δημιουργούς, συνθέτες και παραγωγούς μουσικών έργων και συναινεί στην εκ μέρους τρίτων χρήση των προστατευόμενων έργων τους.

16 Η Scarlet είναι φορέας παροχής υπηρεσιών προσβάσεως στο διαδίκτυο (στο εξής: ΦΠΠΔ) και παρέχει στους πελάτες της πρόσβαση στο διαδίκτυο χωρίς όμως να προσφέρει άλλες υπηρεσίες, όπως η τηλεφόρτωση ή η κοινή χρήση αρχείων.

17 Κατά το έτος 2004 η SABAM διαπίστωσε ότι όσοι χρήστες του διαδικτύου ήταν συνδρομητές των υπηρεσιών της Scarlet «κατέβαζαν» στο διαδίκτυο, χωρίς άδεια και χωρίς να καταβάλουν το σχετικό αντίτιμο, έργα περιλαμβανόμενα στον κατάλογό της, μέσω δικτύου «peer-to-peer», το οποίο είναι ένα διαφανές μέσο για την κοινή χρήση του περιεχομένου αρχείων, ανεξάρτητο, αποκεντρωμένο και διαθέτει προηγμένες λειτουργίες αναζητήσεως και τηλεφορτώσεως.

18 Με δικόγραφο της 24ης Ιουνίου 2004, η SABAM υπέβαλε αίτηση κατά της Scarlet ενώπιον του προέδρου του tribunal de première instance de Bruxelles, υποστηρίζοντας ότι η εν λόγω εταιρία, υπό την ιδιότητά της ως ΦΠΠΔ, βρισκόταν κατ' εξοχήν σε θέση να λάβει μέτρα για την άρση των προσβολών του δικαιώματος του δημιουργού οι οποίες οφείλονταν στους πελάτες της.

19 Καταρχάς, η SABAM ζήτησε να αναγνωριστεί η ύπαρξη προσβολών του δικαιώματος του δημιουργού επί των μουσικών έργων που περιλαμβάνονται στον κατάλογό της, και ιδίως η ύπαρξη προσβολών του δικαιώματος αναπαραγωγής και του δικαιώματος ανακοινώσεως των εν λόγω έργων στο κοινό, οι οποίες οφείλονταν στη μη επιτρεπόμενη ανταλλαγή ηλεκτρονικών αρχείων μουσικών έργων με χρήση προγραμμάτων «peer-to-peer», δεδομένου ότι οι προσβολές αυτές κατέστησαν δυνατές εξαιτίας της χρήσεως των υπηρεσιών που παρέχει η Scarlet.

20 Στη συνέχεια, ζήτησε να υποχρεωθεί η Scarlet, επί ορισμένη χρηματική ποινή, να διασφαλίσει την άρση των προσβολών αυτών, καθιστώντας αδύνατη ή παρεμποδίζοντας κάθε μορφή αποστολής ή παραλαβής εκ μέρους των πελατών της αρχείων που περιλαμβάνουν μουσικό έργο χωρίς τη συναίνεση των δικαιούχων, μέσω προγραμμάτων «peer-to-peer». Τέλος, η SABAM ζήτησε να υποχρεωθεί η Scarlet, επί ορισμένη χρηματική ποινή, να της αποστείλει περιγραφή των μέτρων που έλαβε προκειμένου να συμμορφωθεί προς την εν τω μεταξύ εκδοθείσα απόφαση.

21 Με απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 2004, ο πρόεδρος του tribunal de première instance de Bruxelles διαπίστωσε την ύπαρξη της καταγγελθείσας από τη SABAM προσβολής του δικαιώματος του δημιουργού, αλλά, πριν αποφανθεί περαιτέρω επί του αιτήματος για άρση της προσβολής, όρισε πραγματογνώμονα για να εξετάσει εάν οι προτεινόμενες από τη SABAM τεχνικές λύσεις ήταν εφικτές από τεχνικής απόψεως, εάν παρείχαν τη δυνατότητα ανιχνεύσεως των παράνομων μόνον ανταλλαγών ηλεκτρονικών αρχείων καθώς και εάν υπήρχαν άλλοι μηχανισμοί για τον έλεγχο της χρήσεως προγραμμάτων «peer-to-peer», καθώς και να προσδιορίσει το κόστος των σχεδιαζόμενων μηχανισμών.

22 Στην έκθεσή του, ο πραγματογνώμονας διαπίστωσε ότι, παρά τα πολυάριθμα τεχνικά προβλήματα, η δυνατότητα εφαρμογής συστήματος φίλτρου και αποκλεισμού των παράνομων ανταλλαγών ηλεκτρονικών αρχείων δεν μπορούσε να αποκλειστεί εντελώς.

23 Με απόφαση της 29ης Ιουνίου 2007, ο πρόεδρος του tribunal de première instance de Bruxelles υποχρέωσε τη Scarlet να άρει τις προσβολές του δικαιώματος του δημιουργού, οι οποίες διαπιστώθηκαν με την απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 2004, και να καταστήσει αδύνατη κάθε μορφή αποστολής ή παραλαβής εκ μέρους των πελατών της, με χρήση προγραμμάτων «peer-to-peer», ηλεκτρονικών αρχείων που περιλαμβάνουν μουσικό έργο από τον κατάλογο της SABAM, επί ορισμένη χρηματική ποινή.

24 Η Scarlet άσκησε έφεση κατά της ως άνω αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου υποστηρίζοντας, κατ' αρχάς, ότι αδυνατούσε να συμμορφωθεί προς την εκδοθείσα διαταγή εφόσον δεν είχε αποδειχθεί η αποτελεσματικότητα και η διατηρησιμότητα των συστημάτων αποκλεισμού ή χρήσεως φίλτρου και ότι η λειτουργία τέτοιων μηχανισμών προσέκρουε σε πλήθος πρακτικών εμποδίων, όπως τα προβλήματα χωρητικότητας και οι επιπτώσεις στο δίκτυο. Επιπλέον, οποιαδήποτε απόπειρα αποκλεισμού των σχετικών αρχείων πολύ σύντομα θα κατέληγε σε αποτυχία λόγω της υπάρξεως πολυάριθμων προγραμμάτων «peer-to-peer» που καθιστούν αδύνατο τον έλεγχο του περιεχομένου τους από τρίτους.

25 Στη συνέχεια, η Scarlet υποστήριξε ότι η εκδοθείσα διαταγή δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 21 του νόμου της 11ης Μαρτίου 2003 σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ο οποίος μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο το άρθρο 15 της οδηγίας 2000/31, διότι της επιβάλλει de facto μια γενική υποχρέωση επιτηρήσεως των επικοινωνιών εντός του δικτύου της, λαμβανομένου υπόψη ότι αναγκαία προϋπόθεση για τη λειτουργία όλων των μηχανισμών χρήσεως φίλτρου και αποκλεισμού των ανταλλαγών «peer-to-peer» είναι η γενικευμένη επιτήρηση του συνόλου των επικοινωνιών που πραγματοποιούνται εντός του δικτύου.

26 Τέλος, η Scarlet εκτίμησε ότι η λειτουργία συστήματος χρήσεως φίλτρου συνιστά παράβαση των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το απόρρητο των επικοινωνιών, καθόσον η λειτουργία της ανιχνεύσεως συνεπάγεται την επεξεργασία των διευθύνσεων IP οι οποίες αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

27 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο εκτίμησε ότι, πριν εξεταστεί εάν υπάρχει μηχανισμός χρήσεως φίλτρου και αποκλεισμού των ηλεκτρονικών αρχείων «peer-to-peer» και εάν ο εν λόγω μηχανισμός μπορεί να είναι αποτελεσματικός, πρέπει να διακριβωθεί εάν οι υποχρεώσεις που θα επιβληθούν ενδεχομένως στη Scarlet είναι σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης.

28 Υπό τις συνθήκες αυτές, το cour d'appel de Bruxelles αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Παρέχουν οι οδηγίες 2001/29 και 2004/48, σε συνδυασμό με τις οδηγίες 95/46, 2000/31 και 2002/58, ερμηνευόμενες ιδίως υπό το πρίσμα των άρθρων 8 και 10 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν σε εθνικό δικαστήριο, το οποίο πρόκειται να αποφανθεί επί της ουσίας της αχθείσας ενώπιόν του διαφοράς βάσει και μόνο της νομοθετικής διατάξεως κατά την οποία: "[τα εθνικά δικαστήρια] μπορούν επίσης να εκδώσουν διαταγή περί άρσεως της προσβολής και κατά των ενδιάμεσων φορέων των οποίων οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται από τρίτον για την προσβολή δικαιώματος

του δημιουργού ή συγγενικού δικαιώματος", την εξουσία να υποχρεώσει φορέα παροχής υπηρεσιών προσβάσεως στο διαδίκτυο (ΦΠΠΔ) να θέσει σε λειτουργία, όσον αφορά το σύνολο της πελατείας του, in abstracto και προληπτικά, με δικά του αποκλειστικώς έξοδα και για απεριόριστο χρονικό διάστημα, σύστημα φίλτρου για το σύνολο των επικοινωνιών μέσω διαδικτύου, τόσο των εισερχόμενων όσο και των εξερχόμενων, οι οποίες πραγματοποιούνται μέσω των υπηρεσιών του, ιδίως με τη χρήση προγραμμάτων "peer-to-peer", προκειμένου να εντοπίσει εντός του δικτύου του τη διακίνηση ηλεκτρονικών αρχείων που περιλαμβάνουν μουσικά, κινηματογραφικά ή ραδιοτηλεοπτικά έργα επί των οποίων τρίτος διατείνεται ότι κατέχει δικαιώματα και, στη συνέχεια, να παρεμποδίσει τη μεταφορά των αρχείων αυτών, σε επίπεδο αιτήσεως για μεταβίβαση δεδομένων ή επ' ευκαιρία της αποστολής;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, επιβάλλουν οι ως άνω οδηγίες στο εθνικό δικαστήριο, το οποίο καλείται να αποφανθεί επί αιτήματος για την έκδοση διαταγής έναντι ενός ενδιάμεσου φορέα του οποίου τις υπηρεσίες χρησιμοποιεί τρίτος για την προσβολή δικαιώματος του δημιουργού, την υποχρέωση να εφαρμόζει την αρχή της αναλογικότητας όταν αποφαίνεται επί της αποτελεσματικότητας και επί του αποτρεπτικού αποτελέσματος του ζητούμενου μέτρου;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

29 Με τα ερωτήματά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν από τον συνδυασμό των οδηγιών 2000/31, 2001/29, 2004/48, 95/46 και 2002/58, και λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που απορρέουν από την υποχρέωση προστασίας των θιγόμενων εν προκειμένω θεμελιωδών δικαιωμάτων, προκύπτει ότι οι οδηγίες αυτές έχουν την έννοια ότι είναι αντίθετες προς την επιβολή υποχρεώσεως σε ΦΠΠΔ να θέσει σε λειτουργία σύστημα χρήσεως φίλτρου

— για το σύνολο των επικοινωνιών μέσω διαδικτύου, οι οποίες πραγματοποιούνται μέσω των υπηρεσιών του, ιδίως με τη χρήση προγραμμάτων «peer-to-peer»·

— όσον αφορά το σύνολο αδιακρίτως της πελατείας του·

— προληπτικά·

— με δικά του αποκλειστικώς έξοδα, και

— για απεριόριστο χρονικό διάστημα,

ικανό να εντοπίσει εντός του δικτύου του φορέα αυτού τη διακίνηση ηλεκτρονικών αρχείων που περιλαμβάνουν μουσικά, κινηματογραφικά ή ραδιοτηλεοπτικά έργα επί των οποίων ο αιτών διατείνεται ότι κατέχει δικαιώματα και, στη συνέχεια, να παρεμποδίσει τη μεταφορά αρχείων των οποίων η ανταλλαγή συνιστά προσβολή του δικαιώματος του δημιουργού (στο εξής: επίδικο σύστημα χρήσεως φίλτρου).

30 Κατ' αρχάς, υπενθυμίζεται συναφώς ότι, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/29 και το άρθρο 11, τρίτη περίοδος, της οδηγίας 2004/48, οι δικαιούχοι δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δύνανται να ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά ενδιάμεσων φορέων παροχής υπηρεσιών, όπως οι ΦΠΠΔ, οι υπηρεσίες των οποίων χρησιμοποιούνται από τρίτους για την προσβολή των εν λόγω δικαιωμάτων.

31 Στη συνέχεια, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, η εξουσία την οποία αναγνωρίζουν στα εθνικά δικαστήρια οι ως άνω διατάξεις πρέπει να τους παρέχει τη δυνατότητα να επιβάλλουν στους ενδιάμεσους φορείς την υποχρέωση να λαμβάνουν μέτρα όχι μόνο για την άρση των προσβολών δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που καθίστανται δυνατές μέσω της χρήσεως υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας τις οποίες παρέχουν οι εν λόγω φορείς, αλλά και για την πρόληψη

νέων προσβολών (βλ., συναφώς, απόφαση της 12ης Ιουλίου 2011, C-324/09, L'Oréal κ.λπ., Συλλογή 2011, σ. I-6011, σκέψη 131).

32 Τέλος, όπως προκύπτει από την ως άνω νομολογία, οι λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τις ως άνω διαταγές, τη δυνατότητα εκδόσεως των οποίων οφείλουν να προβλέπουν τα κράτη μέλη δυνάμει των προμνησθέντων άρθρων 8, παράγραφος 3 και 11, τρίτη περίοδος, όπως οι λεπτομερείς κανόνες περί των τηρητέων προϋποθέσεων και της ακολουθητέας διαδικασίας, διέπονται από το εθνικό δίκαιο (βλ., mutatis mutandis, προαναφερθείσα απόφαση L'Oréal κ.λπ., σκέψη 135).

33 Στο πλαίσιο αυτό, οι ως άνω εθνικοί κανόνες, όπως και η εφαρμογή τους από τα εθνικά δικαστήρια, πρέπει να μην είναι αντίθετοι προς τους απορρέοντες από τις οδηγίες 2001/29 και 2004/48 περιορισμούς καθώς και προς τις πηγές δικαίου στις οποίες παραπέμπουν οι οδηγίες αυτές (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση L'Oréal κ.λπ., σκέψη 138).

34 Ειδικότερα, κατά τη δέκατη έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29 και το άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο α΄, της οδηγίας 2004/48, οι θεσπιζόμενοι από τα κράτη μέλη κανόνες δεν επιτρέπεται να θίγουν τις διατάξεις της οδηγίας 2000/31 και, ειδικότερα, τα άρθρα 12 έως 15 αυτής.

35 Κατά συνέπεια, οι κανόνες αυτοί πρέπει να συνάδουν ιδίως προς το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31, το οποίο απαγορεύει στις εθνικές αρχές να λαμβάνουν μέτρα δυνάμει των οποίων οι ΦΠΠΔ θα υποχρεώνονταν στη γενικευμένη επιτήρηση των πληροφοριών που μεταδίδονται μέσω του δικτύου τους.

36 Το Δικαστήριο έχει κρίνει συναφώς ότι μια τέτοια απαγόρευση αφορά ιδίως εθνικά μέτρα δυνάμει των οποίων ένας ενδιάμεσος φορέας, όπως οι ΦΠΠΔ, θα υποχρεώνόταν σε ενεργό επιτήρηση του συνόλου των δεδομένων ενός εκάστου των πελατών του προκειμένου να προλαμβάνεται οποιαδήποτε μελλοντική προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Επιπλέον, μια τέτοια υποχρέωση γενικής επιτηρήσεως δεν θα ήταν συμβατή με το άρθρο 3 της οδηγίας 2004/48, σύμφωνα με το οποίο

τα κατά την οδηγία αυτή λαμβανόμενα μέτρα πρέπει να είναι επιεική, να μην είναι δυσανάλογα και να μη συνεπάγονται υπερβολικές δαπάνες (βλ. προαναφερθείσα απόφαση L'Oréal κ.λπ., σκέψη 139).

37 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξεταστεί εάν η εκδοθείσα στην υπόθεση της κύριας δίκης διαταγή, δυνάμει της οποίας ο ΦΠΠΔ υποχρεώνεται να θέσει σε λειτουργία το επίδικο σύστημα χρήσεως φίλτρου, του επιβάλλει, στο πλαίσιο αυτό, επίσης την υποχρέωση γενικής επιτηρήσεως του συνόλου των δεδομένων ενός εκάστου των πελατών του προκειμένου να προληφθεί οποιαδήποτε μελλοντική προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

38 Συναφώς, δεν χωρεί αμφιβολία ότι προϋπόθεση για την εφαρμογή του ως άνω συστήματος χρήσεως φίλτρου είναι

— πρώτον, ότι ο ΦΠΠΔ θα εντοπίζει, επί του συνόλου των επικοινωνιών μέσω διαδικτύου οι οποίες πραγματοποιούνται από το σύνολο των πελατών του, τα διακινούμενα με προγράμματα «peer-to-peer» αρχεία·

— δεύτερον, ότι, στο πλαίσιο αυτής της διακινήσεως, θα εντοπίζει ποια αρχεία περιλαμβάνουν έργα επί των οποίων οι δικαιούχοι δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας διατείνονται ότι κατέχουν δικαιώματα·

— τρίτον, ότι θα καθορίζει ποια από τα ως άνω αρχεία αποτελούν αντικείμενο παράνομης ανταλλαγής, και

— τέταρτον, ότι θα αποκλείει την ανταλλαγή αρχείων τα οποία ο ίδιος έχει χαρακτηρίσει ως παράνομα.

39 Επομένως, μια τέτοιου είδους προληπτική επιτήρηση απαιτεί την ενεργό παρακολούθηση του συνόλου των επικοινωνιών μέσω διαδικτύου που πραγματοποιούνται στο δίκτυο του εμπλεκόμενου ΦΠΠΔ και, ως εκ τούτου, αφορά το σύνολο των προς μετάδοση πληροφοριών καθώς και το σύνολο των πελατών που χρησιμοποιούν το εν λόγω δίκτυο.

40 Κατόπιν των προεκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι η εκδοθείσα σε βάρος του εμπλεκόμενου ΦΠΠΔ διαταγή να θέσει σε λειτουργία το επίδικο σύστημα χρήσεως φίλτρου τον υποχρεώνει σε ενεργό επιτήρηση του συνόλου των δεδομένων που αφορούν το σύνολο των πελατών του προκειμένου να αποτραπεί ενδεχόμενη μελλοντική προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Επομένως, η εν λόγω διαταγή επιβάλλει στον ως άνω ΦΠΠΔ υποχρέωση γενικής επιτηρήσεως την οποία απαγορεύει το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31.

41 Προκειμένου να εκτιμηθεί εάν η εν λόγω διαταγή είναι σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης, πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη οι απαιτήσεις που απορρέουν από την υποχρέωση προστασίας των ενδεχομένως θιγόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αυτά τα οποία απαρίθμησε το αιτούν δικαστήριο.

42 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι σκοπός της διαταγής που εκδόθηκε στο πλαίσιο της υποθέσεως της κύριας δίκης είναι η διασφάλιση της προστασίας του δικαιώματος του δημιουργού, το οποίο συνιστά δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, από ενδεχόμενες προσβολές οφειλόμενες στη φύση και στο περιεχόμενο ορισμένων επικοινωνιών μέσω διαδικτύου οι οποίες πραγματοποιούνται με τη χρήση του δικτύου του εμπλεκόμενου ΦΠΠΔ.

43 Η προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας κατοχυρώνεται σαφώς στο άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης). Εντούτοις, από κανένα σημείο της διατάξεως αυτής ούτε και από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα δικαιώματα αυτά είναι απαραβίαστα και ότι πρέπει να χαίρουν απόλυτης προστασίας.

44 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 62 έως 68 της αποφάσεως της 29ης Ιανουαρίου 2008, C-275/06, Promusicae (Συλλογή 2008, σ. I-271), η προστασία του θεμελιώδους δικαιώματος της ιδιοκτησίας, μέρος του οποίου αποτελούν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, πρέπει να αποτελεί αντικείμενο σταθμίσεως με την προστασία άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων.

45 Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τη σκέψη 68 της προμνησθείσας αποφάσεως, οι εθνικές αρχές και τα εθνικά δικαστήρια, στο πλαίσιο των μέτρων που λαμβάνουν για την προστασία των δικαιούχων του δικαιώματος του δημιουργού, έχουν αρμοδιότητα να διασφαλίζουν ότι η προστασία του εν λόγω δικαιώματος εναρμονίζεται με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων όσων προσώπων θίγονται από τα ως άνω μέτρα.

46 Επομένως, υπό συνθήκες όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, οι εθνικές αρχές και τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζουν ότι η προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, των οποίων απολαύουν οι δικαιούχοι του δικαιώματος του δημιουργού, θα εναρμονίζεται με την προστασία της επιχειρηματικής ελευθερίας η οποία ισχύει για φορείς όπως οι ΦΠΠΔ δυνάμει του άρθρου 16 του Χάρτη.

47 Πάντως, εν προκειμένω, η υποχρέωση εφαρμογής του επίδικου συστήματος χρήσεως φίλτρου έχει ως συνέπεια την, προς όφελος των ως άνω δικαιούχων, επιτήρηση του συνόλου των επικοινωνιών μέσω διαδικτύου οι οποίες πραγματοποιούνται διά του δικτύου του εμπλεκόμενου ΦΠΠΔ, η επιτήρηση δε αυτή δεν θα υπόκειται σε χρονικό περιορισμό, θα αφορά κάθε μελλοντική προσβολή και θα βασίζεται στην υποχρέωση προστασίας όχι μόνο των υφιστάμενων έργων αλλά και των μελλοντικών, όσων δηλαδή δεν έχουν δημιουργηθεί κατά την έναρξη της λειτουργίας του συστήματος αυτού.

48 Επομένως, η εκδοθείσα διαταγή έχει ως συνέπεια την κατάφωρη προσβολή της επιχειρηματικής ελευθερίας του εμπλεκόμενου ΦΠΠΔ καθόσον τον υποχρεώνει να θέσει σε λειτουργία ένα σύστημα πληροφορικής που είναι περίπλοκο, δαπανηρό και θα λειτουργεί σε μόνιμη βάση με δικά του αποκλειστικώς έξοδα, πράγμα το οποίο είναι επίσης αντίθετο προς τις οριζόμενες στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48 προϋποθέσεις κατά τις οποίες τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία

των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δεν πρέπει να είναι περίπλοκα ή δαπανηρά άνευ λόγου.

49 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι η υποχρέωση εφαρμογής του επίδικου συστήματος χρήσεως φίλτρου πρέπει να κριθεί ως αντίθετη προς την απαίτηση να διασφαλιστεί η εναρμόνιση της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, των οποίων απολαύουν οι δικαιούχοι του δικαιώματος του δημιουργού, με την προστασία της επιχειρηματικής ελευθερίας η οποία ισχύει για φορείς όπως οι ΦΠΠΔ.

50 Επιπλέον, η ως άνω υποχρέωση δεν θα έχει συνέπειες μόνο για τον εμπλεκόμενο ΦΠΠΔ, δεδομένου ότι το επίδικο σύστημα χρήσεως φίλτρου ενδέχεται να θίγει επίσης τα θεμελιώδη δικαιώματα των πελατών του εν λόγω ΦΠΠΔ και, ειδικότερα, το δικαίωμά τους στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και την ελευθερία τους να λαμβάνουν και να μεταδίδουν πληροφορίες, δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 8 και 11 του Χάρτη.

51 Ειδικότερα, δεν αμφισβητείται, αφενός, ότι η υποχρέωση εφαρμογής του επίδικου συστήματος χρήσεως φίλτρου συνεπάγεται τη σε συστηματική βάση επεξεργασία του περιεχομένου όλων των μηνυμάτων καθώς και τη συλλογή και την αναγνώριση των διευθύνσεων IP όσων χρηστών αποστέλλουν μηνύματα με παράνομο περιεχόμενο εντός του δικτύου και ότι οι διευθύνσεις αυτές συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα καθόσον καθιστούν δυνατή την πλήρη αναγνώριση των εν λόγω χρηστών.

52 Αφετέρου, η εν λόγω υποχρέωση θίγει ενδεχομένως την ελευθερία πληροφορήσεως, καθόσον στο πλαίσιο του επίδικου συστήματος ενδέχεται να μην μπορεί να γίνει επαρκής διάκριση μεταξύ παράνομου περιεχομένου και νόμιμου περιεχομένου, με συνέπεια η λειτουργία του συστήματος να έχει πιθανώς ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των επικοινωνιών νόμιμου περιεχομένου. Ειδικότερα, δεν αμφισβητείται ότι το ζήτημα εάν ορισμένη μετάδοση είναι νόμιμη ή όχι εξαρτάται επίσης από το εάν ο νόμος έχει προβλέψει παρεκκλίσεις από την προστασία του δικαιώματος του

δημιουργού, οι οποίες ποικίλλουν αναλόγως του κράτους μέλους. Επιπλέον, σε ορισμένα κράτη μέλη, ορισμένα έργα ενδέχεται να αποτελούν κοινό κτήμα ή να διατίθενται δωρεάν στο διαδίκτυο από τους ίδιους τους δημιουργούς τους.

53 Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι το αιτούν δικαστήριο, εκδίδοντας τη διαταγή με την οποία ο ΦΠΠΔ υποχρεώνεται να θέσει σε λειτουργία το επίδικο σύστημα χρήσεως φίλτρου, δεν τήρησε την υποχρέωση να διασφαλίσει την εναρμόνιση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, αφενός, με την επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελευθερία λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών, αφετέρου.

54 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι από τον συνδυασμό των οδηγιών 2000/31, 2001/29, 2004/48, 95/46 και 2002/58, και λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που απορρέουν από την υποχρέωση προστασίας των θιγόμενων εν προκειμένω θεμελιωδών δικαιωμάτων, προκύπτει ότι οι οδηγίες αυτές έχουν την έννοια ότι είναι αντίθετες προς την επιβολή υποχρεώσεως σε ΦΠΠΔ να θέσει σε λειτουργία το επίδικο σύστημα χρήσεως φίλτρου.

Επί των δικαστικών εξόδων

55 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Από τον συνδυασμό των οδηγιών:

— **2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»),**

— **2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας,**

— **2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας,**

— **95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και**

— **2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία [της] ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες),**

και λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που απορρέουν από την υποχρέωση προστασίας των θιγόμενων εν προκειμένω θεμελιωδών δικαιωμάτων, προκύπτει ότι οι οδηγίες αυτές έχουν την έννοια ότι είναι αντίθετες προς την επιβολή υποχρεώσεως σε φορέα παροχής υπηρεσιών προσβάσεως στο διαδίκτυο να θέσει σε λειτουργία σύστημα χρήσεως φίλτρου

— **για το σύνολο των επικοινωνιών μέσω διαδικτύου οι οποίες πραγματοποιούνται μέσω των υπηρεσιών του, ιδίως με τη χρήση προγραμμάτων «peer-to-peer»·**

— **όσον αφορά το σύνολο αδιακρίτως της πελατείας του·**

— **προληπτικά·**

— **με δικά του αποκλειστικώς έξοδα, και**

— **για απεριόριστο χρονικό διάστημα,**

ικανό να εντοπίσει εντός του δικτύου του φορέα αυτού τη διακίνηση ηλεκτρονικών αρχείων που περιλαμβάνουν μουσικά, κινηματογραφικά ή ραδιοτηλεοπτικά έργα επί των οποίων ο αιτών διατείνεται ότι κατέχει δικαιώματα και, στη συνέχεια, να παρεμποδίσει τη μεταφορά αρχείων των οποίων η ανταλλαγή συνιστά προσβολή του δικαιώματος του δημιουργού.

(υπογραφές)